

pošli i njegovi »drugovi«), a svakako g. 1359, za koju nam je sačuvan popis novih izabranih činovnika, nalazimo da je izabran vicarius i millex domini rectoris (Monumenta Ragusina 3, 12, 14), pa tako i g. 1360 (o. c. 44); g. 1367 izabrani su pak dva milites (o. c. 4, 104) dok se vicarius ne spominje; a g. 1378 i 1379 opet po dva milites i jedan vicarius (o. c. 168, 242). To su već bili sama dubrovačka vlastela, ali nam opet ostaje nerazumljivo što je sada uz kneza Du-

brovčanina i njegova zamjenika bana, takogjer Dubrovčanina, trebao knezu »drug«, a naročito što su mu trebala čak i dvojica. Dokada su se ovi »drugovi« milites birali, ne može se kazati, jer nisu izdani zapisnici vijeća poslije g. 1379, ali svakako i oni pokazuju kako nam je još slabo poznata vrlo komplikovana i razgranana administracija male dubrovačke republike, po kojoj je trebalo da se svakomu vlastelinu i vlasteličiču nagje svoja službica i svoja plaćica.

Dr. Milan Rešetar.

KOJE SU JAVNE ŠKOLE U OSIJEKU OSNOVALI ISUSOVCI?

Kao što drugdje po Slavoniji, tako su i u Osijeku prve javne škole vezane uz djelovanje isusovaca.

Isusovci su došli u Osijek 1687. Kardinal Kolonić podijelio im je g. 1701. i župu. Župom je upravljao povremeni superior u nutarnjem gradu, dok su u gornjoj i donjoj varoši sjedili kapelani, od g. 1735. filijalni upravitelji župe. Ubrzo poslije svoга dolaska okupljali su patri mladariju da je uče »artem legendi«.

Najstarija je osnovna škola u nutarnjem gradu, koja postoji već g. 1690. Na toj je školi 1698. bio magister Josef Pömer, koji nije isusovac. Tu je školu g. 1712. preuzeo magistrat. G. 1713. čitamo u protokolu: »ist David Heimb vor ein Schulmeister aufgenommen worden, welcher zur Besoldung vom I. Januari an jährlich haben solle 40 Gulden u. vor jedes Kind so das ABC lernet quartaliter 18 x, vor einem Leser 24 x, vor einen Schreiber 30 x u. vor Rechner 36 x nebst den gewöhnlichen Soldt zue nehmnen habe«. Nastavni je jezik bio njemački. Tu je školu polazio i Strossmayer. Od učitelja, koji su učiteljevali na ovoj školi, znamo za ove: Florian Eusebius Rosengrün (1720), Kristian Ernst Gabriel (1746), Johann Georg Kling (1745.), David Handschuh (1756.—59.), Josef Ralkovicz (1761.), Ignatius Fux iz Fortenau (1762.—83.), Franjo Bluck iz Hlohovca-Galgov (1761.), Gjuro Veselić (1782.), Jakob Amon (1789.—91.), Gjuro Živković (1796.), Ivan Burger (1807.—26.) itd.

U gornjoj varoši držali su isusovci školu već g. 1720. G. 1740. učitelj je Ivan Polovi. G. 1775. preuzeo je školu gornjogradski magistrat. O tome ima u gornjovaroškom protokolu ova bilješka: »Zum ein hiesigen Organisten u. Schulmeister ist Marcus Segina aufgenommen worden, als selbster an bahren Geldt zu seiner jährlichen Besoldung von dem Ober-varosch 80 Gulden u. vor der Kirchen 20 Gulden,

Summa 100 Gulden haben solle mit solcher Bedingung, dasz selbeter einen Illyrischen praeceptor zue halten schuldig u. verbunden sein wirdt. Von denen Kindern I.ae Classis die da von ABC an buchstabiren u. lesen wird selbeter monatlich 12 x, der II.ae Classis als deren lesenden u. schreibenden 15 x, der III.ae Classis deren lesen, schreiben, und die Rechnung lernen den 18 x zu fordern haben. Nicht minder der zur Kirchen gehörige Acker von 1 Joch wurde ihme resoliert, jedoch dasz selbeter solchen selbst solle bearbeiten lassen. Die dann die halbe Stola als von einem Requiem 30 x, von dem Gang einen grösseren Menschen zu begraben 18 x, von einem Kindt 9 x hat selbeter zu fordern. Und endlichen wurde ihme auch versprochen die Messenray mit der Zeit zue übergeben; dahingegen wird er schuldig sein alle Freytag nach Mittag eine christliche Lehr denen Kindern zu halten wie auch sich in allen übrigen Umständen seiner Schuldigkeit zue befeissen machen können, vorzüglich bei der Orgel zue rechter Zeit sich einzufinden u. endlich das Singen, Musiciren etc. ohne Entgeltung zue thun offerierte die Kinder zu instruiren«.

Ta je škola bila smještena u staroj varmeđi (danas Šeperova kuća) u Dugoj (Strossmayerovoj) ulici. Anina škola sagrađena je 40 godina iza župničkog doma, dakle 1863.

Od učitelja spominjemo Wenzla Filipek (1775.), Ivana Weitzera (1808.) i dr.

U donjoj varoši učio je »artem legendi« o. Ivan Sabolović, dok je g. 1723. učitelj Anton Stubenrauch, 1729. Marijan Ivanović, 1734. Mihajlo Piglia...

G. 1729. postoje u Osijeku »scholae triviales utriusque sexus«.

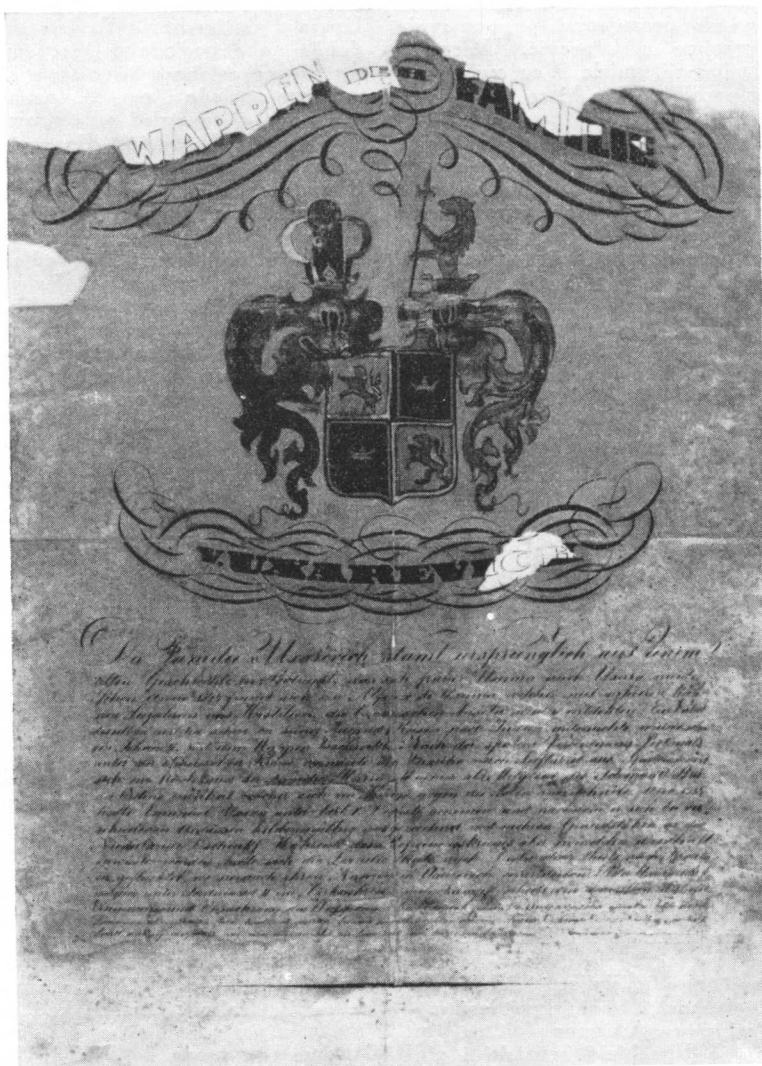
Isusovci su osnovali i osječku gimnaziju. O tome čitamo u grad. protokolu sub 23. III. 1729. ovo: »Von Generalen von Odyer als Commandirenden Generalen zu Essegh an

Sye Bürgerschaft ergangen, daß lateini- lateinischen kleinen Schulen aufzurichten erlaubt seye u. zwar in der Residenz der RP. Soc. Jesu, aber kein Haus oder Platz dafür zuerkhauffen u. Schulen

zu bauen auszer alleinig in deren vorgemal- ter P. Jesuitem Residenz zugelassen seye«. Ta je škola g. 1929. potezom pera ukinuta.

Dr. Josip Bösendorfer.

PORODICA UZAREVIĆ

U posjedu g. Oskara Uzarevića u Osijeku nalazi se sačuvana kaligrafski ispisana i obiteljskim grbom urešena historija o podrijetlu ove familije. Ovaj je dokument pisan na slabom papiru, štono ga je zub vremena

dobrano već i oštetio. Veličina formata te povelje je 49 cm vis. i 38 cm šir. Autor je sigurno crpio sve podatke iz raznih podloga, jer na kraju citira »Europäische Heraldik«. U Bojničićevom djelu »Der Adel